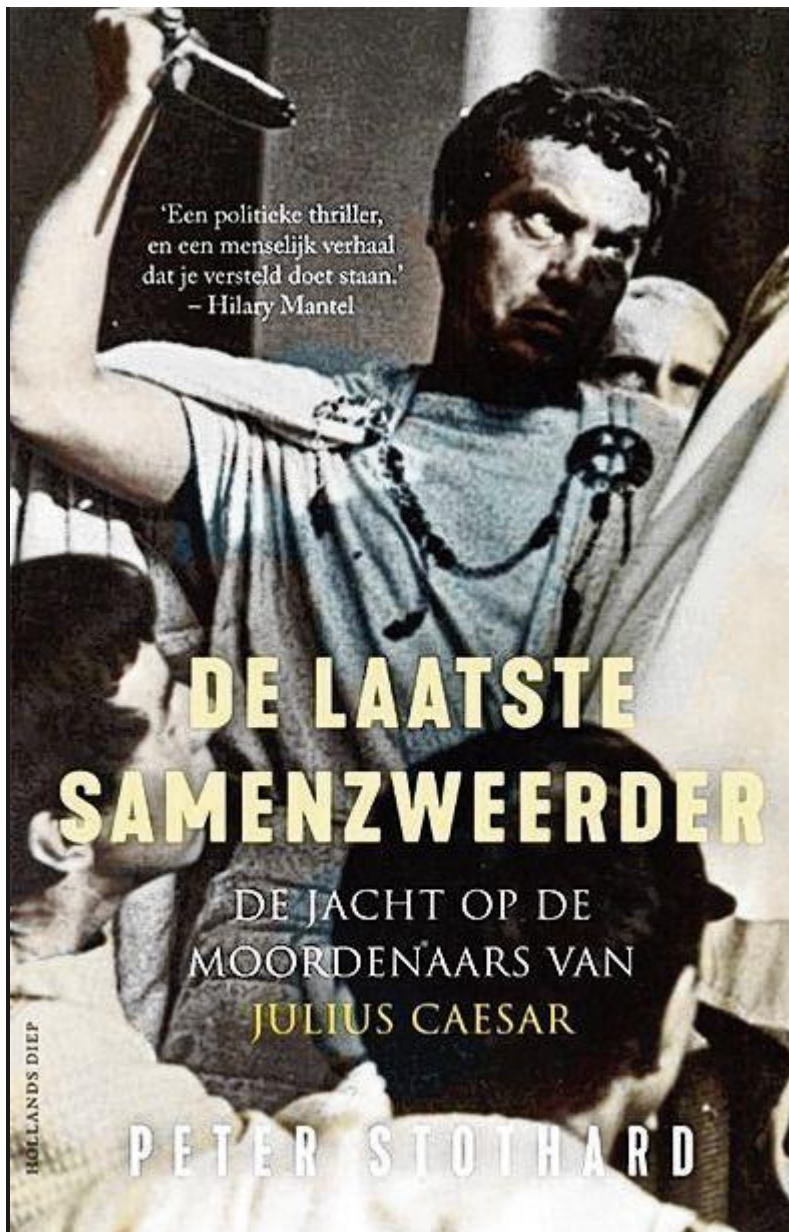

Een thriller over de moord op Caesar

Oude geschiedenis De Brit Peter Stothard schreef een spannende geschiedenis over de moordenaars van Julius Caesar door de ogen van een van hen: Cassius Parmensis.

In de film *Cleopatra* vertolkt Rex Harrison **Julius Caesar**, die in de Senaat wordt vermoord. Foto uit de speelfilm *Cleopatra*/Bettman Archive

Peter Stothard: De laatste samenzweerder. *De jacht op de moordenaars van Julius Caesar.*

Vrijwel direct na de moord op Julius Caesar (44 v.Chr.) zwoer zijn erfgenaam Octavianus – de latere keizer Augustus – wraak. De meeste van de negentien moordenaars vonden daarna binnen enkele jaren de dood. Maar er was er één die veertien jaar lang aan de wraak van Octavianus wist te ontkomen.

Het is aan de Romeinse geschiedschrijver Velleius Paterculus te danken dat we de naam van deze laatste samenzweerder kennen. Want in zijn 'geschiedenis van Rome', die uit het begin van de eerste eeuw stamt, schrijft hij: 'Cassius Parmensis werd een jaar na de slag bij Actium (31 v.Chr.) door een Romeinse

huurmoordenaar in Athene vermoord. Zijn afgehakte hoofd stuurde de moordenaar naar Rome.’

Maar wie was deze Cassius Parmensis ? Wat was zijn rol bij de moord op Caesar? En hoe was hij in staat geweest om al die tijd uit handen van Octavianus te blijven?

Peter Stothard, redacteur van *The Times* en auteur van diverse boeken over de antieke oudheid, schreef een boek over deze ‘laatste samenzweerder’. Hij begint met een beschrijving van de laatste dagen van zijn hoofdpersoon. Hij baseert zich daarbij op een klassieke bron. Valerius Maximus, een tijdgenoot van Velleius Paterculus, schreef een serie verhalen met als titel ‘Voortekenen’. In een daarvan beschrijft hij wat hij gehoord heeft over de laatste dagen van Cassius Parmensis. Dagen die Cassius zou hebben doorgebracht in zijn bibliotheek in Athene, geplaagd door angst. Angst voor het onvermijdelijke; angst voor de wraak van Octavianus. Een angst die de vorm krijgt van een schimmige, zwarte reus die deze Cassius steeds meent te zien. Stothard parafraseert Valerius Maximus in zijn boek als volgt: ‘opnieuw zag hij het monster. Hij liet een lamp brengen. Hij liet de slaven bij zich komen en vroeg hen bij hem te blijven. De angst kwam terug. Kort daarop verscheen de afgezant van Octavianus.’

Afgehakt hoofd

Nadat hij zo het onvermijdelijke lot van Cassius heeft beschreven doet Stothard verslag van hoe het alle andere samenzweerders is vergaan. Trebonius sterft als eerste: zijn afgehakte hoofd wordt door de soldaten van Octavianus over straat gerold. Decimus Brutus werd vermoord door een Gallische commandant; Marcus Junius Brutus en Gaius Cassius, de twee leiders van het complot, stierven bij Philippi; Sextus Pompeus, zoon van Pompeus de Grote, de aartsvijand van Caesar, werd geëxecuteerd. De lijst is lang en bloederig.

Stothard doseert het drama. Even krijg je als lezer het idee dat Cassius Parmensis en zijn vriend en medesamenzweerder Turullius de dans zullen

ontspringen. Dat de wraakgevoelens van Octavianus door de ultieme overwinning die hij in de Slag bij Actium had behaald zou zijn bekoeld.

Maar ook zij ontkomen niet aan hun lot. Turullius wordt nog geen jaar later op aandringen van Rome beschuldigd van het omhakken van heilige bomen op het eiland Kos. Een religieus tribunaal veroordeelt hem ter dood. En Cassius Parmensis ondergaat als laatste zijn lot in Athene waar hij zijn toevlucht had gezocht.

Na deze bloederige opsomming begint Stothard opnieuw. De samenzwering, de moord, de vele veldslagen; van Parma en Philippi tot aan de laatste beslissende slag bij Actium; alle belangrijke gebeurtenissen uit de veertien jaar waarin de republiek Rome sterft en het keizerrijk geboren wordt passeren de revue. En al die gebeurtenissen beschrijft Stothard door de ogen van Cassius Parmensis.

Rillingen

Die aanpak levert een uiterst boeiend boek op. Stothard beschrijft de vaak dramatische gebeurtenissen alsof hij er zelf bij was. Zijn beschrijving van de proscripties, de dodenlijsten, opgesteld door Octavianus en Antonius nadat de moordenaars van Caesar en hun handlangers wettelijk vogelvrij waren verklaard, doen je de rillingen over de rug lopen.

Die dramatische stijl en de keuze om alles te vertellen vanuit het standpunt van Cassius is de kracht maar tegelijkertijd ook de zwakte van dit boek. Want hoewel Stothard de indruk wekt dat hij aan 'echte' geschiedschrijving doet, inclusief bronvermelding en een notenapparaat, is de laatste samenzweerder geen 'gewone' geschiedschrijving. Om het verhaal te kunnen vertellen geeft de auteur namelijk wel erg veel 'ruimte' aan zijn hoofdpersoon. Hij laat Cassius Parmensis voortdurend dingen denken, geloven en voelen. En hij voert hem daarbij vaak sprekend op. Vooral op de momenten waarop Cassius zich 'realiseert' dat de zaken een wending nemen die niet was voorzien.

Ook springt Stothard op een aantal plekken wel heel eigenzinnig met de bekende feiten om. Zo wordt de belangrijke slag bij Philippi (41 v. Chr.)

helemaal beschreven zoals Cassius die slag beleefd moet hebben. Wat er werkelijk gebeurde verdwijnt daardoor volledig uit zicht.

De laatste samenzweerder is ook geen biografie geworden van Cassius Parmensis, de laatste samenzweerder. Een echte biografie vraagt om een meer onderbouwd inzicht in de persoonlijkheid van Cassius dan Stothard, ondanks de vele details, biedt.

De laatste samenzweerder blijft – en dat is in dit geval geen diskwalificatie – een spannende, fraai geschreven, op historische feiten gebaseerde, thriller. Het verhaal van een bekende moord en de wraak die daarop volgde.

Peter Stothard: *De laatste samenzweerder. De jacht op de moordenaars van Julius Caesar.*

Hollands Diep, 361 blz. € 23,99